

Efter Omberg: SVA studerar mjältbrandssporer i naturen

På senare år har Sverige drabbats av flera utbrott av mjältbrand som satt stor press på myndigheter och skapat oro bland befolkningen i närområdet. Senast sommaren 2016 pågick ett stort utbrott i Ombergsområdet i Östergötland. Det finns kunskapsluckor om hur mjältbrandssporer beter sig när de är spridda i naturen. Forskarna Bo Segerman och Joakim Ågren, båda vid Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA), startade under mars ett projekt som ska ta reda på hur dessa bakterier beter sig.

Forskare Bo Segerman är projektledare för mjältbrandsprojektet. Foto: Mikael Propst/SVA

Mjältbrand är en dödlig sjukdom som framförallt drabbar betande djur. Mjältbrandsbakterier kan ligga begravda i gamla gravar där man under den första halvan av 1900-talet grävt ner djur som dött av mjältbrand. När dessa bakterier åter kommer upp till ytan, via till exempel grävarbeten eller extrema väderleksförhållanden, så kan de smitta nya djur.

Klimatförändringar ökar risken

– Klimatförändringarna ger upphov till torka med efterföljande skyfall och översvämningar och det är väl känt att denna typ av omslag ökar riskerna för utbrott av mjältbrand då bakteriesporer sköljs upp till ytan. Gamla mjältbrandsgravplatser kan dessutom vid generationsskiften på lantbruksgårdar oavsiktligt komma att öppnas på grund av okunskap, säger Bo Segerman, SVA, som är projektledare.

– Idag finns det kunskapsluckor om hur mjältbrandssporer beter sig när de är spridda i naturen. Vi vet att de kan överleva i decennier nere i marken men uppe på ytan är denna tid troligen kortare.

Kostsamma insatser

Att hantera utbrott kan till exempel innefatta vaccinering av ett stort antal djur samt sanering av marker för att förhindra vidare spridning. Dessa insatser är ofta mycket kostsamma.

– Om vi bättre kan bedöma riskerna i ett utbrottsområde så ökar chansen för att vi gör rätt insatser och i rätt omfattning, säger Bo Segerman.

För att förbättra dessa bedömningar kommer forskarna i projektet att ta reda på hur bakterierna beter sig i mark och vatten. Resultatet blir en modell för hur bakterierna sprider sig samt för hur de dör med tiden.

Fakta om projektet

I projektgruppen ingår olika experter på mjältbrandsdiagnostik, veterinärer, biologer, statistiker och spridningsmodellerare. Detta för att få ett helhetstänkande kring hantering av naturen i anslutning till ett utbrott. Projektet startade 1 mars i år och ska pågå under två år. Medverkande myndigheter är Jordbruksverket, Totalförsvarets forskningsinstitut samt länsstyrelserna i Gävleborg, Uppland och Dalarna. Projektmedlen på 5,9 miljoner kronor kommer från Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps 2:4 krisberedskapsanslag.

Mer information

Forskare Bo Segerman, SVA, tel. 018-67 40 32, bo.segerman@sva.se

[Läs mer om MSB:s krisberedskapsprojekt](#)

[Läs mer om mjältbrand](#)

Pressekreterare Mikael Propst
Tel. 018-67 41 11

Statens veterinärmedicinska anstalt, SVA, är en expertmyndighet med beredskapsuppdrag. SVA främjar djurs och människors hälsa, svensk djurhållning och vår miljö genom diagnostik, forskning, beredskap och rådgivning. www.sva.se

[Läs gärna vår populärvetenskapliga, veterinärmedicinska tidning på nätet, Svavet](#)